

СЪДЪРЖАНИЕ

III. УПРАВЛЕНИЕ НА ОГРАНИЧЕНИТЕ РЕСУРСИ.....	111
1. Радиочестотен спектър.....	111
1.1. Разпределение, планиране, предоставяне и ефективно използване на радиочестотния спектър.....	112
1.2. Национална и международна координация.....	118
1.3. Електромагнитна съвместимост.....	119
2. Номера и адреси.....	119
2.1. Преносимост на номерата.....	120

III. УПРАВЛЕНИЕ НА ОГРАНИЧЕНИТЕ РЕСУРСИ

1. Радиочестотен спектър

И през 2009 г. КРС следва определените в нейната Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър за граждански нужди основни цели, механизми и подходи за управление. По отношение на управлението на радиочестотния спектър основната цел е осигуряване на условия за хармонизирано и ефективно използване на ресурса, определен в Националният план за разпределение на радиочестотния спектър за граждански нужди. При управлението на спектъра се спазват принципите на законоустановеност, предвидимост, прозрачност, публичност, консултативност, равнопоставеност, пропорционалност, неутралност по отношение на използваните технологии и/или предоставяните услуги и свеждане на регулаторната намеса до минимално необходимата, определени в ЗЕС.

Осигуряването на условия за хармонизирано използване на радиочестотния спектър улеснява въвеждането на общоевропейски услуги за единния европейски пазар, което от своя страна създава условия за развитие на пазара на електронните съобщителни услуги, намаляване на инвестиционния риск за предприятията и осигуряване на бързо навлизане на нови технологии.

През годината КРС измени и допълни следните подзаконови актове, отнасящи се до управлението на честотния ресурс:

- Техническите изисквания за работа на мобилни наземни мрежи и съоръженията, свързани с тях;
- Техническите изисквания за работа на електронните съобщителни мрежи от подвижна радиослужба и съоръженията, свързани с тях;
- Техническите изисквания за работа на електронните съобщителни мрежи от неподвижна радиослужба и съоръженията, свързани с тях;
- Техническите изисквания за работа на електронните съобщителни мрежи от любителска радиослужба и съоръженията, свързани с тях;
- Техническите изисквания за работа на електронните съобщителни мрежи от радиослужби неподвижна-спътникова, подвижна-спътникова и съоръженията, свързани с тях;
- Общите изисквания при осъществяване на обществени електронни съобщения;
- Правилата за осъществяване на електронни съобщения за собствени нужди чрез радиосъоръжения, които ползват радиочестотен спектър, който не е необходимо да бъде индивидуално определен и Списъка на радиосъоръженията, използващи хармонизирани в рамките на Европейския съюз радиочестотни ленти, и крайните електронни съобщителни устройства.

С измененията и допълненията на тези актове КРС продължи да осигурява условия за хармонизирано, ефективно и без вредни радиосмущения използване на радиочестотния спектър и в зависимост от националните особености да прилага решенията и препоръките на ЕК и Комитета за електронни съобщения към Европейската конференция по пощи и далекосъобщения.

С оглед изпълнение на разпоредбите на Решение 2007/344/ЕО на ЕК относно хармонизирана достъпност на информацията за използването на радиочестотния спектър в Общността и предвид измененията на посочените по-горе подзаконови актове, през 2009 г. бяха актуализирани данните за използването на честотния ресурс в България в честотната информационна система на Европейския офис по съобщения - EFIS (ERO Frequency Information System).

1.1. Разпределение, планиране, предоставяне и ефективно използване на радиочестотния спектър

КРС извършва дейностите по разпределение, планиране, предоставяне и осигуряване на условия за ефективно използване на радиочестотния спектър, в съответствие с Радиорегламента и препоръките на Международния съюз по далекосъобщения, решенията и препоръките на Комитета по електронни съобщения към Европейската конференция по пощи и далекосъобщения, и решенията на ЕК.

През 2009 г. в Техническите изисквания за работа на мобилни наземни мрежи и съоръженията, свързани с тях, и Техническите изисквания за работа на електронните съобщителни мрежи от неподвижна радиослужба и съоръженията, свързани с тях, бяха определени условията за използване на радиочестотния спектър, включително техническите параметри и характеристики на радиосъоръженията, от широколентови системи за безжичен достъп (Broadband Wireless Access System - BWAS), както за фиксирани, така и за мобилни приложения. С това в българското законодателство беше транспонирано Решение 2008/411/ЕО на ЕК относно хармонизирането на радиочестотната лента 3400-3800 MHz за наземни системи, позволяващи предоставяне на електронни съобщителни услуги в Общността, с което се осигури гъвкаво и неутрално използване на честотния ресурс от обхват 3400-3800 MHz.

Комисията стартира и нова процедура по изменение и допълнение на Техническите изисквания за работа на мобилни наземни мрежи и съоръженията, свързани с тях, с цел транспониране на разпоредбите на Директива 2009/114/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 87/372/ЕИО на Съвета за честотните ленти, които ще бъдат запазени за координираното въвеждане на обществени общоевропейски наземни клетъчни цифрови мобилни комуникации в Общността и разпоредбите на Решение 2009/766/ЕО на ЕК относно хармонизирането на радиочестотните обхвати 900 MHz и 1800 MHz за наземни системи за предоставяне на общоевропейски електронни съобщителни услуги в Общността.

С изменението на Правилата за осъществяване на електронни съобщения за собствени нужди чрез радиосъоръжения, които ползват радиочестотен спектър, който не е необходимо да бъде индивидуално определен, и Списъка на радиосъоръженията, използващи хармонизирани в рамките на Европейския съюз радиочестотни ленти, и крайните електронни съобщителни устройства, в българското законодателство бяха отразени следните решения на ЕК: Решение 2009/381/ЕО за изменение на Решение 2006/771/ЕО относно хармонизиране на радиочестотния спектър за използване от устройства с малък обхват на действие, Решение 2009/343/ЕО за изменение на Решение 2007/131/ЕО за разрешаване на използването на радиочестотния спектър за устройства, използващи свръхшироколентова технология по хармонизиран начин в Общността и Решение 2008/671/ЕО относно хармонизираното използване на радиочестотния спектър в честотната лента 5875-5905 MHz за свързани с безопасността приложения на интелигентните транспортни системи.

При своята работа КРС се стреми да осигурява условия за прилагане на решенията на ЕК относно хармонизираното използване на радиочестотния спектър. Все още, обаче, в българското законодателство не са транспонирани Решение 2005/928/ЕО на ЕК относно хармонизирането на честотната лента 169,4-169,8125 MHz в Общността (ERMES лентата), изменено с Решение 2008/673/ЕО и Решение 2008/477/ЕО на ЕК за хармонизиране на радиочестотната лента 2500-2690 MHz за наземни системи, позволяващи предоставяне на електронни съобщителни услуги в Общността. Причините за това са, че тези радиочестотни ленти се използват за нуждите на националната сигурност и отбраната, и тяхното освобождаване е свързано с необходимостта от осигуряване на целеви финансови средства в държавния бюджет за проектиране на нови електронни съобщителни мрежи и съответно закупуване на нова техника за нуждите на националната сигурност.

С Решение 2009/1/ЕО на ЕК за предоставяне на дерогация по искане на Република България в съответствие с Решение 2008/477/ЕО за хармонизиране на радиочестотната лента 2500-2690 MHz за наземни системи, позволяващи предоставяне на електронни съобщителни услуги в Общността, на нашата страна е разрешен преходен период за неговото прилагане, който е до 31 декември 2009 г. в Северна България и до 31 декември 2010 г. в Южна България.

В последствие Република България е уведомила ЕК, че поради непредвидено намаляване на приходите в бюджета през 2009 г. в резултат на икономическата криза, необходимите финансови ресурси не са били налични, за да може в сроковете, определени в Решение 2009/1/ЕО, радиочестотната лента 2500-2690 MHz да бъде освободена, с цел да бъде разпределена и предоставена, на неизключителен принцип, за наземни системи, позволяващи предоставянето на електронни съобщителни услуги. Следователно тази радиочестотна лента все още е заета на изключителен принцип от оборудване за мобилни електронни комуникации за нуждите на националната сигурност. В тази връзка, с писмо от 25 ноември 2009 г. Република България съответно е поискала удължаване с една година на срока на преходната дерогация, предоставена ѝ с Решение 2009/1/ЕО. От страна на българската администрация е представен доклад за напредъка по прилагането на Решение 2008/477/ЕО, с който ЕК е уведомена, че са взети необходимите нефинансови подготвителни мерки за прилагане на Решение 2008/477/ЕО и че през 2010 г. ще бъдат отпуснати необходимите финансови ресурси за внедряване на новата система за мобилни радиосъобщения, която ще се използва за целите на националната сигурност. След приключване на процеса по съгласуване между заинтересуваните държавни органи и служби, КРС определи алтернативни радиочестотни ленти за ползване от службите на национална сигурност за изграждане на нова радиокомуникационна система, която да замести съществуващата понастоящем система в радиочестотната лента 2500-2690 MHz.

Липсата на финансови средства и непостигането на съгласие за разпределението на спектъра за граждански нужди и за нуждите на националната сигурност между отделните държавни органи и служби, ползващи радиочестотен ресурс, са причини Националният план за разпределение на радиочестотния спектър все още да не е напълно хармонизиран с европейските честотни разпределения - както по отношение на радиослужбите, така и по отношение на ползвателите. Той не е актуализиран от 2006 г., което, предвид бързото развитие на електронния съобщителен сектор, се явява пречка за осигуряване на честотен ресурс за гражданско ползване, условия за въвеждане на нови технологии, осигуряващи по-ефективно използване на честотния ресурс, както и за развитието на конкурентен електронен съобщителен сектор и създаване на условия за развитие на единен общоевропейски пазар. По исторически причини държавните органи и служби са значим ползвател на честотен ресурс и неговото освобождаване за граждански нужди е свързано с осигуряване на целеви финансови средства в държавния бюджет за модернизация на

съществуващите комуникационни средства, ползвани за нуждите на националната сигурност и отбраната, както и за закупуване на нови, което затруднява КРС при осигуряване на честотен ресурс за граждански нужди.

Като пример за това може да се посочи необходимостта от освобождаване на честотен ресурс за нуждите на наземното цифрово радиоразпръскване. Голяма част от ресурса, определен за втората фаза на прехода от аналогово към цифрово радиоразпръскване, предвиден в Плана за въвеждане на наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване (DVB-T) в Република Българи, се използва от Министерство на отбраната, поради което втората фаза ще може успешно да бъде осъществена след освобождаване на този честотен ресурс.

През 2009 година бяха изменени и допълнени Техническите изисквания за работа на електронните съобщителни мрежи от подвижна радиослужба и съоръженията, свързани с тях. В тях се определиха условията за работа на електронна съобщителна мрежа от въздушна подвижна радиослужба в честотната лента 118-137 MHz.

След извършване на преглед и анализ на решенията и препоръките на Комитета за електронни съобщения, отнасящи се до използването на радиочестотния спектър, по отношение възможността за прилагането им в България, към Европейския офис по съобщения бе изпратена информация по тяхното прилагане у нас.

Подвижна радиослужба

Във връзка с подадено в КРС заявление за издаване на временно разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър, на „КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ” ЕАД бяха предоставени за ползване радиочестотни ленти 1940-1945 MHz и 2130-2135 MHz, общо 10 MHz, за изпробване на нови технически методи и технологии за осъществяване на електронни съобщения, с оглед повишаване ефективността на UMTS мрежата на предприятието.

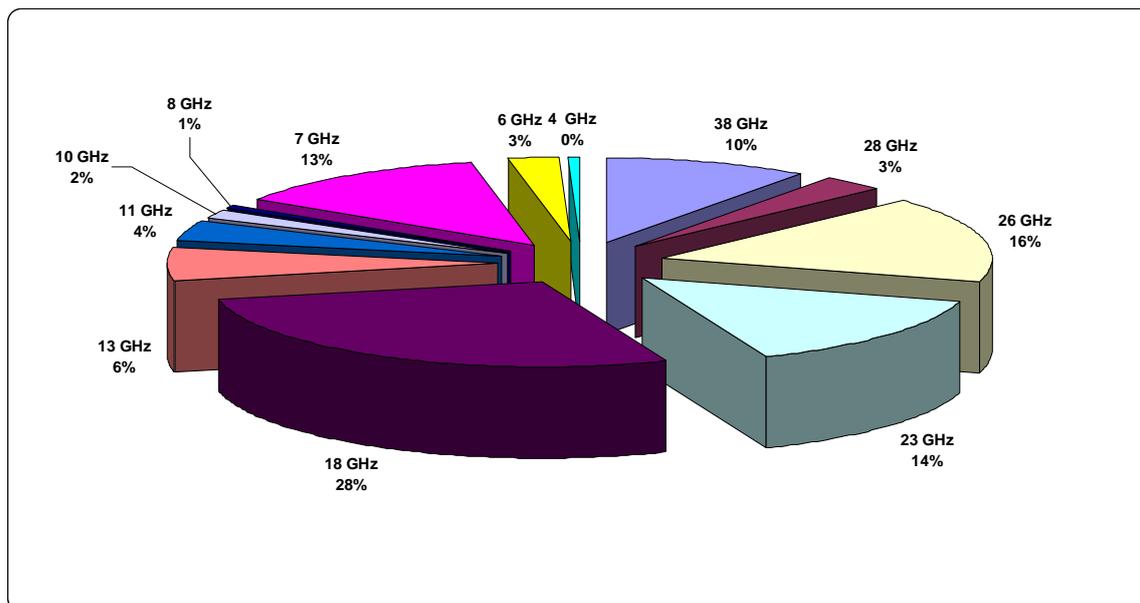
След извършване на анализ на предоставения за използване радиочестотен спектър и национално координиране и съгласуване на радиочестотите и радиочестотните ленти с всички заинтересувани държавни органи, ведомства и служби, на предприятия, бяха предоставени 249 радиочестоти за осъществяване на електронни съобщения за собствени нужди чрез електронна съобщителна мрежа от земна подвижна радиослужба - PMR (Private Mobile Radio).

Неподвижна радиослужба

През годината на различни предприятия бе предоставен радиочестотен спектър за 3 832 радиорелейни участъка (РРУ), с което общият им брой надхвърли 13 220. Продължи тенденцията за нарастване на броя на радиорелейните участъци и съответно острият недостиг на спектър за неподвижна радиослужба, особено в обхватите до 10 GHz, които позволяват изграждане на връзки на по-големи разстояния. Бяха издадени разрешения за ползване на радиочестотен спектър в тези обхвати за изграждане на мрежи с общ цифров капацитет до 930 Mbit/s в едно направление. Подобни високотехнологични радиорелейни линии изискват стриктно спазване на условията за ефективно използване на радиочестотния спектър и на Техническите изисквания за работа с електронни съобщителни мрежи от неподвижна радиослужба и съоръженията, свързани с тях.

Окончателно бяха освободени честотните обхвати 1,4 GHz и 15 GHz от приложения за мрежи от неподвижна радиослужба за граждански нужди.

Дяловото разпределение на броя на РРУ към общия им брой по радиочестотни обхвати в края на 2009 г. е показано на фигура 81.

Източник: КРС

Фиг. 81

Продължи тенденцията за изграждане на високотехнологични цифрови системи със синхронна цифрова йерархия (SDH) с капацитет от 1x155 Mbit/s до 6x155 Mbit/s и използване на технологии XPIC/CCDP/ACCP, като броят на РПУ, използващи тези системи, достигна 149 към края на 2009 г., в сравнение със 79 през 2008 г.

Все по-голяма част от преноса се дължи на високочестотните обхвати. Общият брой РПУ в обхвата 18 GHz достигна 3702, при 3222 през 2008 г., което представлява увеличение на техния дял на 28% от общия брой РПУ. Продължи изграждането на електронни съобщителни мрежи с висока плътност във високочестотните обхвати. Към края на годината радиорелейните участъци в обхватите 26 GHz, 28 GHz и 38 GHz, за които има издадени разрешения за ползване на радиочестотен спектър, наброяват 3878, което в процентно отношение представлява 29,33% (сравн. 25,4 % към края на 2008 г.) от общия брой РПУ. Това ускорено развитие се дължи на енергийните особености на високите честотни обхвати.

През 2009 г. се появи тенденция за намаляване на броя на действащите разрешения, специално в обхват 10,3-10,68 GHz, в който са разположени мрежи за пренос на радио- и телевизионни програми. Това обаче дава възможност да се приложи по-интензивно честотното разпределение на Препоръка СЕРТ/ERC/REC 12-05, Анекс А на Европейската конференция по пощи и далекосъобщения, позволяващо разполагането на мрежи с цифрови скорости от 4 Mbit/s до 4x34 Mbit/s и намаляване на натовареността на обхват 10,7-11,7 GHz от мрежи с единични цифрови потоци $n \times 155$ Mbit/s в особено ценния сегмент на средната дължина на участъците между 6 км и 20 км. В момента това са най-проблемните дължини на участъците за всички скорости.

Продължи тенденцията към ускорено развитие на предоставянето на услуги чрез мрежи за широколентов безжичен достъп (Broadband Wireless Access - BWA) в обхвата 3,4-3,6 GHz. Окончателното налагане на технологиите с организация на дуплексната връзка тип TDD ускори широкото навлизане на базовите станции по технологията WiMax с лента на предаване в едно направление 10 MHz, с което се постигна увеличение на техния брой над 2 пъти в сравнение с тези през 2008 г.

Широко развитие получиха системите за неподвижен безжичен достъп (Fixed Wireless Access - FWA), в тяхната част за локални многоточкови разпределителни системи (Local Multipoint Distribution Systems - LMDS) с лента 28 MHz в обхвата 26 GHz. Въпреки че чрез тези разрешения беше предоставено правото на предприятията да ползват индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър за осъществяване на обществени електронни съобщения неутрално по отношение на използваната технология на територията на Република България, което предполага и разполагане на мрежи от вида „точка към точка”, през годината част от предоставения радиочестотен спектър в обхвата 26 GHz беше намален или отказан от някои предприятия. В резултат на това освободеният честотен ресурс може да бъде използван за издаване на разрешения за ползване на радиочестотен спектър от мрежи за неподвижен безжичен достъп с териториален обхват, различен от национален, при условията за технологична неутралност.

Съпътникови радиослужби

През 2009 г. основната дейност, свързана с регулацията на съпътниковите радиослужби, бе насочена към координирането на съпътникови системи с цел защита от потенциални смущения на българската позиция на геостационарна орбита 56,02° E, определена за национална система от неподвижна-съпътникова радиослужба. В съответствие с процедурите на Международния съюз по далекосъобщения бяха предприети действия за трансформиране на тази позиция от разпределение в назначение, като по този начин става възможно да се стартират сроковете за изстрелване на съпътника и въвеждането му в експлоатация. Същевременно бяха продължени дейностите по осигуряване на защита и на втората българска позиция на геостационарна орбита на 1,2° W, предвидена за национална система от радиослужба радиоразпръскване-съпътниково. Същността на процесите по координацията на съпътникови системи се състои в предотвратяването на потенциални смущения към българските позиции на геостационарна орбита и към територията на България, които могат да бъдат предизвикани от въвеждането на други съпътници в орбита.

През изминалата година във връзка с Решение № 626/2008/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно подбора и издаването на разрешения за системите, предоставящи мобилни съпътникови услуги (МСУ), бе извършена сравнителна процедура на Общността за общ подбор на оператори на мобилни съпътникови системи, които ползват обхват 2 GHz. В резултат на това, с Решение 2009/449/ЕО на ЕК относно подбора на оператори на общоевропейски системи, предоставящи мобилни съпътникови услуги Inmarsat Ventures Limited и Solaris Mobile Limited бяха определени за оператори на мобилни съпътникови системи, имащи право да предоставят МСУ на територията на Общността. За целта с Решение 2009/449/ЕО на тези предприятия бяха предоставени за използване следните радиочестотни ленти: 1980-1995 MHz/2170-2185 MHz - на Inmarsat Ventures Limited и 1995-2010 MHz/2185-2200 MHz – на Solaris Mobile Limited. Във връзка с това бе извършен анализ за необходимостта от изменение на подзаконовата нормативна уредба с цел прилагане разпоредбите на Решение 2008/626/ЕО и Решение 2009/449/ЕО у нас.

Радиоразпръскване

Аналогово радиоразпръскване

През 2009 г. КРС предостави 1 честотен канал за разширяване и подобряване покритието на мрежите на предприятие, осъществяващо електронни съобщения чрез мрежи за наземно аналогово радиоразпръскване на телевизионни сигнали с национално покритие, както и 17 честотни назначения на предприятия, осъществяващи електронни съобщения чрез мрежи за наземно аналогово радиоразпръскване на радиосигнали с

национално покритие. Във връзка с искане на Съвета за електронни медии беше извършено проучване и беше предоставена информация за наличие на 5 честотни назначения, включително и техническите параметри, допустимите мощности, точките на излъчване, както и друга техническа информация, за градовете София, Долна Митрополия, Ботевград, Правец и Етрополе.

Съгласно разпоредбата на § 5, ал. 2 и ал. 3 от ЗЕС и в съответствие с приетите от комисията Правила за реда за издаване на разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс - радиочестотен спектър за осъществяване на електронни съобщения чрез електронни съобщителни мрежи за наземно аналогово радиоразпръскване на телевизионни сигнали, КРС предостави на пет предприятия общо 101 телевизионни канала - 58 канала на „ТВ СЕДЕМ” ЕАД, 25 на „ПРО БГ МЕДИА” ЕООД, 15 на „М. САТ ТВ” ЕООД, 2 на „ТЕЛЕВИЗИЯ ЕВРОПА” АД и 1 канал на „ЕВРОКОМ - НАЦИОНАЛНА КАБЕЛНА ТЕЛЕВИЗИЯ”. Съгласно издадените разрешения предприятията имат право да осъществяват електронни съобщения дотогава, докато предоставеният им честотен ресурс стане необходим за реализиране на съответния етап от изграждане на наземната цифрова електронна съобщителна мрежа, но не по-късно от 31.12.2012 г.

Разгледани и анализирани бяха 108 технически характеристики на електронни съобщителни мрежи за наземно аналогово радиоразпръскване на радиосигнали, като 21 от тях са на предприятия, притежаващи разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър за осъществяване на електронни съобщения чрез електронна съобщителна мрежа за наземно аналогово радиоразпръскване с национално покритие, а 87 - на предприятия с издадени разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър за осъществяване на електронни съобщения чрез електронна съобщителна мрежа за наземно аналогово радиоразпръскване с местно покритие. Разгледани са и 77 технически характеристики на предприятия с разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър за осъществяване на електронни съобщения чрез електронна съобщителна мрежа за наземно аналогово радиоразпръскване на телевизионни сигнали, като 4 от тях са на предприятия, осъществяващи електронни съобщения с национално покритие, а 73 - на предприятия, осъществяващи електронни съобщения с местно покритие.

Цифрово радиоразпръскване

С приемането на Закона за изменение и допълнение на ЗРТ, Закона за изменение и допълнение на ЗЕС и изменението и допълнението на Плана за въвеждане на наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване (DVB-T) в Република България (Плана), се създадоха условия за реално стартиране на процеса за преминаване от наземно аналогово телевизионно радиоразпръскване към наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване. Планът е приет с решение по т. 24 от Протокол № 5 от заседанието на Министерския съвет на 1 януари 2008 г. и е изменен и допълнен с решение по т. 35 от Протокол № 11 от заседанието на Министерския съвет на 19 март 2009 г. и решение по т. 13 от Протокол № 51 от заседанието на Министерския съвет на 30 декември 2009 г. В него са поставени стратегическите основи за изграждане на мрежите за DVB-T и план-графикът за изключване на аналоговите предаватели.

В съответствие с чл. 48 от ЗЕС, КРС проведе две конкурсни процедури за избор на предприятия, които могат да получат разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс - радиочестотен спектър за осъществяване на електронни съобщения чрез електронни съобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване. В резултат на това на „ТАУРКОМ БЪЛГАРИЯ” ЕАД бяха предоставени за ползване телевизионни

канали за осъществяване на електронни съобщения чрез две национални електронни съобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване, съобразно Първия етап от Плана, а на „ХАНУ ПРО БЪЛГАРИЯ” ЕАД - за осъществяване на електронни съобщения чрез три национални електронни съобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване, съобразно Втория етап от Плана.

Всяко едно от двете предприятия трябва да изгради мрежите си, така че периодът за едновременно излъчване чрез аналогова и цифрова радиоразпръсквателна мрежа („simulcast”) за една и съща зона на обслужване на програмите, които задължително се разпространяват по силата на ЗРТ, да бъде не по-голям от дванадесет месеца. Предприятията следва да осигурят равнопоставеност между програмите, предвидени за радиоразпръскване чрез всяка от мрежите.

Електронните съобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване използват MPEG-4 (Moving Picture Experts Group – 4) кодиран цифров поток (аудио/видео/данни).

1.2. Национална и международна координация

Националното координиране и съгласуване с всички заинтересовани държавни органи, ведомства и служби се извършва с цел осигуряване безопасността на въздухоплаването и корабоплаването, защита на националната сигурност на страната и ефективно използване на радиочестотния спектър. През 2009 г. в Консултативния съвет за национално координиране и съгласуване към КРС са координирани и съгласувани 2 274 радиочестоти и радиочестотни ленти.

По постъпили заявки на чужди администрации е извършена международна координация на радиочестотни назначения на 11 чужди УКВ-ЧМ радиостанции със съответните технически параметри, съгласно Регионалното споразумение относно използването на честотен обхват 87,5-108 MHz за УКВ-ЧМ (FM) звуково радиоразпръскване, Женева, 1984 г. (Женева-1984 г.). Възражения бяха направени за 18 радиочестотни назначения с оглед защита от радиосмущения на българските предавателни станции. От страна на българската администрация е дадено съгласие за 3 аналогови честотни назначения съгласно Регионалното споразумение за европейската зона за радиоразпръскване относно използването на радиочестотите във VHF и UHF обхватите за радиоразпръскване (Стокхолм 1961 г.), ревизирано по отношение наземното аналогово телевизионно разпръскване с Регионалното споразумение за въвеждане на наземното цифрово радио- и телевизионно разпръскване в честотни обхвати 174-230 MHz и 470-862 MHz, Женева, 2006 г. (Женева-2006 г.).

В съответствие с Женева-2006 г. бяха координирани 45 радиочестотни назначения и съответните технически параметри за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване (DVB-T) по постъпили заявки на чужди администрации.

Двуседмичните циркуляри за 2009 г. на Бюрото по радиокомуникации към сектора по радиокомуникации на Международния съюз по далекосъобщения за международната информация за честотите BR IFIC (BR International Frequency Information Circular) за наземните радиослужби бяха обработени и анализирани. В тази връзка бяха координирани 316 радиочестотни назначения на чужди администрации по Женева-1984 г. и 1 по Регионалното споразумение относно използването на честоти от радиослужба радиоразпръскване LF (150-285 kHz) и MF (525-1605 kHz) обхватите в Регион 1 и 3 и в LF (150-285 kHz) обхвата в Регион 1 (Женева-1975 г.). Възражение беше направено за 1 радиочестотно назначение по Женева-1984 г.

От страна на българската администрация беше дадено съгласие за 108 радиочестотни назначения и съответните технически параметри на DVB-T предаватели на чужди администрации и за 274 радиочестотни назначения на други радиослужби на първична основа по Женева-2006 г. Възражения бяха направени за 45 радиочестотни назначения на DVB-T предаватели на чужди администрации.

До Бюрото по радиокомуникации беше изпратено искане за вписване в План Женева-1984 г. на 81 радиочестотни назначения на български УКВ-ЧМ радиостанции, в резултат на което в плана бяха добавени 49 радиочестотни назначения.

След международно координиране радиочестотните разпределения за Република България бяха конвертирани в радиочестотни назначения за съответните зони на обслужване. В резултат на това в цифровия план на Женева-2006 г. бяха записани радиочестотните назначения и съответните технически параметри на 198 български DVB-T предавателя. След международно съгласуване в цифровия план на Женева-2006 г. бяха добавени и 3 отделни радиочестотни назначения за зона на обслужване Пловдив-град.

Бяха обработени и анализирани радиочестотните назначения за спътникови мрежи или земни станции от всички двуседмични циркуляри BR IFIC за космическите радиослужби. В резултат на извършените технически изследвания и изчисления е водена кореспонденция с Международния съюз по далекосъобщения и съответните чужди администрации с оглед защита от радиосмущения на българските назначения за наземни, спътникови и космически радиослужби. За 2009 г. българската администрация е изпратила 13 възражения до Международния съюз по далекосъобщенията и до администрациите, чиито спътници потенциално могат да ни засегнат.

1.3. Електромагнитна съвместимост

През 2009 г. бяха извършени изследвания за електромагнитна съвместимост на 167 български и 300 чуждестранни УКВ-ЧМ радиоразпръсквателни станции с въздухоплавателните системи ILS, VOR и COM.

Във връзка с осигуряването на обектова електромагнитна съвместимост и електромагнитна съвместимост между радиослужбите са разгледани и анализирани 108 технически характеристики на радиопредавателни станции и 77 технически характеристики на телевизионни предавателни станции.

Поради установяване на вероятни радиосмущения при извършването на изследвания за електромагнитна съвместимост с въздухоплавателните радиослужби, бяха извършени 40 измервания по Методиката за измерване на интермодуляционни продукти от тип „А1”, получавани при работа на близко разположени УКВ-ЧМ радиопредавателни станции.

2. Номера и адреси

КРС е отговорна за управлението на Националния номерационен план, което е свързано с анализ за използването на всички видове номера и кодове, подготвяне и изпълнение на политика, осигуряваща ефективното използване на номерационния ресурс и, накрая, възможности за определяне на обхвати от номера, предназначени за нови услуги и мрежи.

През годината бе осъществено изменение на Националния номерационен план на Република България, което отразява освобождаването на обхвати „83” и „85” и резервирането им за бъдещо използване (обнародван ДВ, бр.14 от 20.02.2009 г.). Завърши привеждането, в съответствие със ЗЕС, на издадените лицензии, които бяха заменени от

Разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс-номера, в съответствие с чл. 107 от ЗЕС. Издадени са и четири нови разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс-номера.

През този период, на алтернативните предприятия, предоставящи фиксирана телефонна услуга, са предоставени 126 800 географски номера, 2100 номера след Код за достъп до услугата “Персонален номер”(700), 2000 номера след Код за достъп до услуги с добавена стойност (90), 3 номера за достъп до телефонни справочни услуги - 118ХУ и 37 адреса (36 национални и 1 международен код на точки за сигнализация).

Върнати са 7000 географски номера и 1000 номера след Код за достъп до услуги с добавена стойност (90)

Алтернативните предприятия продължават да развиват мрежите си и увеличават броя на абонатите си, което се потвърждава от предоставения им през 2009 г. номерационен ресурс. Това е предпоставка за разширяване на конкуренцията и дава потенциал за успешно въвеждане на преносимост на номерата във фиксираните мрежи. Въпреки тази тенденция, техният дял от пазара на фиксирани гласови услуги е все още малък. От друга страна, връщането на номера показва, че алтернативните предприятия срещат пречки при развитието на мрежите си в определени региони.

Таблица № 16

Година	Предоставени номера на алтернативни предприятия
2003	145 000
2004	207 000
2005	242 000
2006	166 000
2007	324 000
2008	172 900
2009	126 800
Общо:	1 383 700

В резултат от процеса на цифровизация на фиксираната мрежа на „БТК” АД и подобрената ефективност на използване на ограничения ресурс-номера през 2009 г.:

- е освободен ресурс от общо **1 375 800** номера в различни географски области на страната;
- общо **413 000** номера са преминали от непълна към пълна дължина на национално значимия номер.

Освен това са освободени 3 кратки номера за достъп до регионални услуги с първа цифра „1”.

Направени са промени и в **Списък с географски кодове на номерационни области в Република България**, изразяващи се в промяна или закриване на някои кодове на населени места.

2.1. Преносимост на номерата

Преносимостта на номерата се счита за един от регулаторните инструменти, чрез които се осигурява развитието на ефективно действащ конкурентен пазар, който да позволи на потребителите да направят най-добрия избор по отношение на качество и цена. Ето защо един от основните приоритети в дейността на КРС бе въвеждането на

преносимостта на географските и негеографските номера и подобряване условията за предоставяне на преносимост в мобилни мрежи.

Преносимост на номера в мобилни мрежи

През 2009 г. КРС продължи да следи развитието на стартиралата през април 2008г. преносимост на номерата в мобилните мрежи. Тъй като реализацията на преносимостта е динамичен процес, който търпи развитие, от съществено значение за неговото усъвършенстване е комисията да бъде информирана за проблемите, с които се сблъскват потребителите. В тази връзка всяко тримесечие се изискваха данни от мобилните предприятия за броя и характера на постъпилите при тях жалби, както и за количеството на пренесените номера.

За периода от стартирането на преносимостта до края на 2009 г. пренесените номера са 55 830, което представлява 0.5% от общата численост на активните абонати – 10 575 700. Нарастването на броя на пренесените номера е представено на графиката по-долу.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 82

При анализа на жалбите се установи, че проблемите на потребителите са свързани с продължителността и текста на гласовото съобщение, с което мобилните предприятия уведомяват своите абонати, че търсения от тях номер е пренесен. В тази връзка и с оглед спазване на приетия от КРС принцип за единен подход при определяне на задълженията на доставчиците, предоставящи мобилни и фиксирани услуги, и синхронизиране на процесите при осъществяване на преносимост в мобилните и фиксираните мрежи, комисията направи изменение на *Функционалните спецификации за осъществяване на преносимост на национално значими номера при промяна на доставчик на обществена мобилна телефона услуга (ФСМ) (ДВ, бр.26/7.04.2009 г.)*. На основание чл. 21, ал. 2 от ФСМ, комисията, с Решение № 453 от 19 май 2009 г., определи единен звуков сигнал за уведомяване на крайните потребители при повикване към пренесен номер, който да се прилага от всички предприятия. Съгласно решението, предприятията трябваше реално да въведат сигнала и да го направят публичен за потребителите си в срок до 1 август 2009 г. Две от предприятията не изпълниха задължението си в определения срок, поради което комисията предприе действия по налагане на имуществена санкция в

размер от 500 до 10 000 лв. седмично, едновременно с глоба от 50 до 1000 лв. седмично на представляващите предприятия лица.

Предварителното изпълнение на Решение № 453/19.05.2009 г. на КРС беше обжалвано от страна на „МОБИЛТЕЛ” ЕАД. В резултат единният звуков сигнал беше въведен от 1 ноември 2009 г. след окончателно потвърденото от съда предварително изпълнение на решението.

Преносимост на географски номера

През 2009 г. продължиха преговорите между предприятия за изготвяне на Процедура за преносимост на географски номера (Процедура), която е нормативно определено необходимо условие за стартиране на процеса на преносимост. Въпреки участието на комисията в ролята на медиатор, предприятия не постигнаха съгласие за съдържанието на Процедурата. В тази връзка и на основание чл. 38, ал. 2 от ФС, с Решение № 125 от 09.02.2009 г., КРС прие обвързващо становище по въпросите, за които предприятия не бяха постигнали съгласие. Наред с това, с Решение № 191 на КРС от 09.03.2009 г., бе определен конкретният звуков сигнал, с който ще бъдат уведомявани крайните потребители при повикване към пренесен номер.

Решението за приемане на обвързващо становище беше обжалвано от „БТК” АД, както и от част от алтернативните предприятия пред ВАС. Въпреки това обжалването не спря изпълнението на решението, поради постановеното предварително изпълнение, което беше потвърдено и от съда. В тази връзка, на 19.03.2009 г. комисията определи за всички предприятия, задължени да предоставят преносимост на географските номера, седемдневен срок, за да внесат подписана обща Процедура. Но въпреки обвързващото становище и наложения срок, пред КРС не беше представена изисканата подписана обща процедура

Отчитайки важността на проблема, както и факта, че към дадения момент преносимостта на номерата във фиксираните мрежи не беше стартирала, КРС прие, че са налице основания за изпращане на покана за доброволно изпълнение до всички задължени предприятия, на основание чл. 277, ал. 1 и ал. 2 от Административно-процесуалния кодекс (АПК). Поканите бяха изпратени на 29 април 2009 г. В тях беше посочено, че в 14-дневен срок, считано от получаването им, предприятия следва да подпишат обща за всички Процедура, при изпълнение на Решение № 125 от 09.02.2009 г. на КРС. При неспазването на това задължение и на основание чл. 287, ал. 1 от АПК, комисията се ангажираше да предприеме действия по налагането на имуществена санкция на предприятия в размер от 500 до 10 000 лв. седмично, едновременно с глоба от 50 до 1000 лв. седмично на представляващите ги лица.

В резултат на описаните по-горе действия, предприятия постигнаха споразумение и на 14 май 2009 г. беше финализирано подписването на единната процедура за преносимост на географските номера.

На 17 юни 2009 г. беше проведена среща за уточняване на последните детайли относно взаимното свързване на мрежите и техническата готовност на предприятия, в която участие взе и комисията. В резултат преносимостта на географските номера стартира на 1 юли 2009 г.

След началото на преносимостта КРС наблюдаваше процеса и изпълнението на Функционалните спецификации за осъществяване на преносимост на географски номера при промяна на доставчика на фиксирана телефонна услуга и/или при промяна на адреса в рамките на един географски национален код за направление, за да не се въвеждат препятстващи преносимостта условия от страна на предприятия. Със съдействието на комисията беше разрешен проблем, свързан с осигуряване правото на абонатите и потребителите да подават заявление за преносимост във всички собствени центрове за

обслужване на клиенти в населените места, където предприятията са част от домейна на преносимост.

За шестте месеца до края на 2009 г. са пренесени 9558 номера., което представлява 0.45% от общия брой активни телефонни постове (2 134 866);

За улеснение на потребителите на Интернет страницата на КРС са публикувани и периодично се актуализира списък на географските кодове, в които е възможно осъществяване на преносимост и доставчици, които имат предоставени номера в съответните географски кодове и списък на географски кодове, в които е възможно пренасяне на номера от и към мрежата на „БТК” АД. От началото на преносимостта до края на 2009 г., в следствие цифровизацията на мрежата на „БТК” АД, броят на географските кодове, в които е възможна преносимост от и към мрежата на предприятието, се увеличи от 129 на 1297. Само в 167 от тях има едно или повече алтернативни предприятия. Това показва, че осъществяването на преносимост е възможно в значителен брой кодове, но алтернативните предприятия все още не участват в съответните домейни на преносимост.

Преносимост на негеографски номера от 700, 800 и 90

Във връзка с въвеждането на преносимост на негеографски номера КРС изготви и прие Функционални спецификации за осъществяване на преносимост на негеографските номера при промяна на доставчика, предоставящ съответната услуга (ФСН), обнародвани в ДВ бр. 4 от 16.01.2009 г. Предприятията, участващи в домейна на преносимост на негеографски номера, не успяха да се споразумеят в нормативноустановения срок от 45 (четиридесет и пет) дни и той беше допълнително удължен с още 10 дена. Поради непостигнато съгласие и след този срок се постави искане КРС да се произнесе с обвързващо становище, съгласно чл. 24, ал. 2 от ФСН. След извършен анализ на изложените от предприятията мотиви, комисията, с Решение № 1303 от 22.10.2009 г., прие обвързващо становище по въпросите, за които предприятията не са постигнали съгласие. Посоченото решение на комисията беше обжалвано пред ВАС от страна на „БТК” АД, „МОБИЛТЕЛ” ЕАД и „КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ” ЕАД.

Междувременно през септември 2009 г. КРС постави на обществено обсъждане проекти за изменение и допълнение на Функционалните спецификации за преносимост на номера в мобилните мрежи, географски и негеографски номера. Предложените изменения и допълнения са насочени към преминаване от административно обслужване на „две гишета” към обслужване на „едно гише”, по-малък срок за преносимост и въвеждане на единен звуков сигнал за информиране на потребителите при повикване към пренесен номер. С направените предложения се осигурява облекчаване на процеса на преносимост и по-добра защита на интересите на абонатите и потребителите на електронни съобщителни услуги. Обобщени бяха резултатите от общественото обсъждане и проведени допълнителни консултации по предложения, засягащи съществени промени във Функционалните спецификации.